

Aszód – Rendhagyó helyszínen, ezúttal az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnáziumban és Kollégiumban kezdődött 2016. február 26-án a X. zsinat 11. ülészsaka. A hagyományos módon, ezúttal is percről percre fogunk az ülésről tudósítani.

9.39

Gáncs Péter elnök-püspök a 102. Zsoltár néhány sorát olvasta fel áhítata bevezetésekképpen, majd az imádság után az Útmutató erre a napra kijelölt ézsaiási igéjét olvasta fel.

„Összeomlott a zsinat. Nem lesz áram és nem lesz internet – ezekkel a drámai hírekkel fogadtak a hét elején – kezdte áhítatát a püspök. – Mivel fogjuk akkor a drága időt eltölteni a zsinaton, ha ezek a feltételek nem adóttak? Megoldható-e a munka, hogy ha nincsen külső energiaforrás, meg lehet-e oldani aggregátorokkal, tudjuk-e tekerni mi magunk a dinamót?”
„Jaj azoknak, akik bölcseneknek képzelik magukat és magukat tartják okosoknak. Jaj annak a zsinatnak, amely saját magából termeli ki a bölcsességet az Isten országa tekintetében. Kevés az, ha ismereteink vannak, de még az is, ha titkokat ismerünk és jól értesültek vagyunk, kevés a birtokolt bölcsesség. Nem a bölcsességgel, a hittel van a baj, hanem azzal, ha azt gondoljuk, hogy ez a mi birtokunk, és ezzel mi hegyeket tudunk megmozdítani – sorolta a püspök. – Iskolában vagyunk, sosem nőhetünk ki az iskolapadból. A tanítványi helyzetnél nincsen nagyobb az egyházban. Tanítványként várjuk felülről a vezetést. Nem általuk kreált aggregátorból, hanem a mennyei irányítóközpontból. Hiába az ismeret, a bölcsesség, a hit, ha nincsen szeretet, semmik vagyunk.

Jézus húsvét után sem a bölcsességet, a hitet kéri számon tanítványaitól, hanem szeretetet. Szeretsz-e engem? – teszi fel a kérdést Péternek. Így legyen helye az ő szeretetének a mi életünkben is. Hozzunk ma olyan döntéseket, amelyek össze annak egyeztetve Isten akaratával és szeretetével.

Összeomlott a zsinat? Nem az áramtól függ az életünk, hanem attól, mennyire vagyunk rajta a mennyei szeretetközponton.”

9.55

Az első ülésen **Hafenscher Károlynak**, a zsinat lelkeszi elnökének vezetésével, **Isó Dorottya** lemondásának okán, megválasztották a zsinat új lelkeszi jegyzőjét, **Asztalos Richárdot**, Tokaj és környéke evangélikus lelkeszének személyében.

10.05

Daniel Zenaty, a Cseh Testvérek nemrégiben hat évre megválasztott új elnöke köszöntötte a zsinat tagjait és beszámolt egyházának történetéről, külföldi kapcsolatairól.

A múlt gyökerei a jelen kérdéseit is magukban hordozzák, így az elnök fontos eseményként említette az idén hazánkban megrendezésre kerülő Föld sója nevű közép-európai keresztény találkozót. A politikai szabadság különleges idejét éljük, ami nem volt eddig így. De szükség van a szabadságra, a nyitott térre, az emberi találkozásokra, a megalázó formalitások nélkül. Fontos a közös imádság, az éneklés vagy egy kávé elfogyasztása. Egyházaink több európai egyházzal együtt azon dolgoznak, hogy előtérbe kerüljön az, ami egyházainkat összeköti és háttérbe szoruljanak azok a dolgok, amelyek megosztanak.

2017-re kitérve elmondta: reméli, hogy a társadalom tagjai számára megfoghatóvá válik majd nem csak az ötszázéves történelmi tény, hanem a mélyebb reformátori gondolat is.

Hafenscher Károly, a zsinat lelkesi elnökeként köszöntötte ezután a vendéget.

Az intézményekről szóló törvény megújítására készül a zsinat, ezért nem láttak indokoltnak egyes szervezeti egységekkel kapcsolatos beadványokat. A tervek szerint a májusi zsinatra lennének már szövegszerű javaslatok, amelyeknek általános vitájára is sor kerülhetne.

10.30

Abaffy Zoltán, a zsinat nem lelkesi elnöke megtartotta beszámolóját az elmúlt zsinati időszaktól eltelt eseményekről. A zsinati tanács etikai kérdésekről, lelkesi életpályamodellekről hozott döntéseket.

Hafenscher Károly beszámolt arról a missziót érintő fórumról, amelyet január végén tartottak a különböző kegyességi irányzatok képviselőinek részvételével Révfülöpön. „Sok minden napirendre került, néha éles vitákkal, néha humorral és egymás iránti mosolygó szeretettel. Nem oldottunk meg sok-sok problémát, nem történtek nagy események, csak kis lépések. Bebizonyítottuk, hogy beszélgető egyház vagyunk, és úgy állhattunk fel, hogy egy egyház különböző tagjaiként figyeltünk egymásra. Reménység szerint ennek a beszélgetésnek és gondolkodásmódnak folytatása lesz.”

10.38

Elfogadták a korábbi ülészak jegyzőkönyvét.

Ezután folytatódott a bizottsági beszámoló: **Ittész András**, a törvényelőkészítő bizottság elnöke és **Solt-Száraz Csenge**, az ügyrendi bizottság elnöke foglalta össze gondolatait.

Gáncs Péter, a püspöki tanács létrehozta iskolalelkesi munkacsoport (ILMK) ügyében való lépéseket szorgalmazta, mert ha csak májusban kerül sor ennek a megszavazására, akkor egy év munka veszne el.

10.48

A zsinat egyhangúlag elfogadta a mai ülészak napirendjét. **Hafenscher Károly** köszönetet mondott az aszódi gimnázium vezetőségének a zsinat befogadásáért.

10.50

A második ülésen **Tölli Balázs** elnökölt, a zsinat nem lelkesi alelnöke. Az ülésen a jogi személyiség törvényi szabályozásának általános vitájára került sor, **Dobrovolni Máté** zsinati tag, a TEB tagjának előterjesztésében. A kiküldött anyagot a zsinati tagok előre elolvashatták, így most csak a legfontosabb kérdések kerültek elő. A szabályozás megszavazására csak májusban kerül sor és azután lépne életbe a változások.

Szemerei János püspök megköszönte a zsinat elé került anyagban történt sok változtatást. Problémaként jelezte, hogy egyházmegyei szinten nem tarja indokoltnak az önálló jogi személyiséget, hiszen sem intézménye, sem vagyona nincsen a megyéknek.

Isó Zoltán, a társegyház és a társult egyház külön szerepeltetését nem tartja következetesnek.

Roncz Béla hosszúnak tartja a procedúrát és felvetette, miért kell országos presbitériumi szintig vinni a döntéshozatalt, szerinte elég lenne kerületi szint.

Dobrovoni Máté szerint az esperesek illetményezése szempontjából, a foglalkoztatás szempontjából fontos az egyházmegye jogi személyiséggel való felruházása.

A társulásnál azért került bele a szabályozásba mindkét verzió, mert valamelyiknek önálló jogi személyiségnek kell lennie.

Bár hosszú a procedúra, de magának az egyházközségeknek is időt kell hagyni, illetve az állami átvezetési kérelmek is időt igényelnek. Az országos presbitériumig és az országos irodáig azért kerül ez a kérdés, mert nem szeretnének a jogi személyiségek ügyében kaotikus állapotokat.

Roncz Béla szerint először házon belül kell a kérdéseket rendezni, utána kell az állami szerveknél az intézkedéseket meghozni.

11.12

A harmadik ülésen a beszámoló meghallgatására került sor, **Tölli Balázsnak**, a zsinat nem lelkészi alelnökének vezetésével. Aki nincsen jelen és jelentését személyesen nem ismerteti, annál a támogatásról döntenek.

Elfogadták az országos ügyész, **Székács György** jelentését.

Gíró Szász János, az országos bíróság elnökének jelentését is elfogadta a zsinat, de **Fabri György** kerületi felügyelő hozzászólt az ügynevezett „Molnár-ügy” kapcsán, hogy bár ez nevesítve szerepel a jelentésben, de csak azért nincsenek más ügyek is, mert az egyházkerületi elnökségeknek nincsen a kezében olyan eszköz, amivel élhetnének, ami egy fegyelmi eljárásnál követhető lehetne. Mélyen egyházpolitikai kérdés, hogy a bírósági elnök úgy beszél erről az ügyről, hogy „a hozománya nem is volt olyan rossz”. Nehezen viselhető terhet és konfliktust okoz az egyházkerület napi életében.

Az Országos Számvevőszék elnökének éves jelentését hallgatták meg ezután a jelenlévők. **Zsugyel János** elmondta, hogy az Országos Számvevőszék meghatározó feladata a Magyarországi Evangélikus Egyház zárszámadásának felülvizsgálata és költségvetésének véleményezése, valamint az egyházmegyék zárszámadásának ellenőrzése, költségvetéseinek véleményezése.

Jó lenne, ha az intézményi megtakarítások nem vesznének el, fontos lenne ezeknek a befektetésének a vonatkozásában korlátokat alkalmazni és kockázatmentes befektetéseket kellene szorgalmazni.

Az Országos Számvevőszék jelenlegi maximális létszáma 7 fő, aminek felemelését kezdeményezte az előadó. Ez a megnövekedett intézményi létszám miatt is fontos lenne, és azért is, mert akkor egyházkerületeink 3-3 küldöttet delegálhatnának.

11.30

Elfogadták a diakóniai bizottság elnökének, **Gregersen-Labossa Györgynek** az éves jelentését. Szünet következett.

12.00

Déli imádsággal kezdődött a következő, negyedik ülés, **Abaffy Zoltánnak**, a zsinat nem lelkeszi elnökének vezetésével.

Az egyházzenei bizottság elnökének, **Kendeh Gusztávnak** a jelentését is elfogadták.

Az evangelizációs és missziói bizottság elnökének, **Lupták Györgynek** az éves jelentését a zsinat egyhangúlag elfogadta.

Az építési és ingatlanügyi bizottság elnökének éves jelentése következett. **Benczúr László** jelentését elfogadták.

Ugyanígy a gazdasági bizottság elnökének, **Kondor Péternek** az éves jelentését is elfogadták.

A gyermek és ifjúsági bizottság elnökének, **Lázárné Skorka Katalinnak** az éves jelentését szintén.

A gyűjteményi tanács elnökének, **Kovács Eleonórának** éves jelentését szintűgy megszavazták.

A nevelési és oktatási bizottság elnökének, **Tölli Baláznak** az éves jelentését, a sajtóbizottság elnökének, **Novotny Zoltánnak** az éves jelentését és a protestáns tábori püspök, **Jákób János** dandártábornok jelentését elfogadták.

12.05

Az ötödik ülésen **Hafenscher Károly**, a zsinat lelkeszi elnöke elnökölt. Tárgy: Utak az oktatási intézmények missziós lehetőségei felé – kapacitás és stratégia – zsinati határozat – a 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés a) pontja alapján. Előterjesztő: **Tölli Balázs**, a zsinat nem lelkeszi alelnöke, az oktatási és nevelési bizottság elnöke.

A zsinat elé került a MEE köznevelési fenntartói stratégiája, amely egy kapacitásfelmérést és javaslatokat tartalmazó munkaanyag, valamint az ehhez kapcsolódó feladatterv. A zsinat tehát most a háttérben folyó munkáról értesült, illetve szavazni fog a feladatterv elfogadásáról.

A MEE zsinata a beszámolót meghallgatta és a feladattervet elfogadta. Az oktatási intézmények átvétele során a feladattervben megfogalmazottak figyelembevételével fognak eljárni.

12.26

A hatodik és a kilencedik ülést megcserélték.

Ezután az előzetes napirendben jelzett kilencedik ülés kezdődött meg, **Tölli Baláznak**, a zsinat nem lelkeszi alelnökének elnökletével. **Laborczy Géza** országos presbiter, a választási

munkacsoport vezetőjének előterjesztésében sor került a 2005. évi VII. törvénynek – a választásokról és a szavazásokról – előkészítő elvi vitájára.

Többen arról értekeztek, hogy vajon az országos tisztségekre vissza kell-e adni a gyülekezetek számára a döntési jogot, vagy fontos ezekben az ügyekben a zsinati végszó.

Fábri György az országos felügyelőválasztás kérdésében a jelenlegi zsinati választási rendszert támogatná, valamint az elnök-püspök választás jogát is meghagyná a zsinatnál.

Rück András szerint nem jó az az egyháznak, ha a „nyeretlen kétévesek” pozícióba kerülnek.

Gregersen Labossa György szerint a bázis demokratikus keretei között sem feltétlenül születnek megfelelő döntések. Ha valaki presbiteri tisztelet vállal valamilyen szinten, akkor nem elég az elvállalásra buzdítás, hanem helyzetbe is kell hozni az illetőt.

Hafenscher Károly szerint megvan a lehetősége annak, hogy a gyülekezeti és a püspöki szintet összekötnék. Meg kell találni azokat a technikákat, amelyek ismertté tehetik a jelölteket. Szerinte jó lenne az országos felügyelőről való szavazást a gyülekezetek kezébe visszaadni.

Ronczi Béla szerint a zsinatnak van annyi legitimitációja, hogy az országos tisztségre legitim vezetőt választhasson. Ha az elnök-püspököt a zsinat választja meg, akkor a paritásban partnerét, az országos felügyelőt is annak kell megválasztania. Nem kell félnie annak a választási eredménytől, aki felelősségteljesen végzi a munkáját – vélte.

Stermeczki András szerint nincsen kidolgozva az, hogy a püspöknek lehetősége legyen a gyülekezeti lelkészválasztásba való beleszólásba.

Laborci Géza örömmel vette a vélemények polarizációját. Szerinte nem kérdés a megválasztott tisztségviselők legitimitációja, hiszen a közvetlen választás is olyan, mint a közvetett. Mindkettő legitim választási folyamat, vannak érvek és ellenérvek ezzel kapcsolatban. Ne vonjuk kétségbe egyik mód legitimitációját se!

A választási munkacsoport vezetője ezután felvetette, hogy a továbbmunkálkodás szempontjából fontos lenne szavazni a továbbhaladást illetően.

Az első kérdés ez lenne:

1.) Mandátumok: Akarja-e a zsinat, hogy a.) az adott egyházkerületi szint közgyűlése válassza az elnökség tagjait? b.) a gyülekezetek közvetlenül válasszák meg a következő tisztségviselőket: püspök, országos felügyelő, esperes, egyházkerületi felügyelő, esperes, egyházmegyei megyei felügyelő? c.) a mostani rendszer maradjon?

Muntag András szerint létezik egy d.) variáció is.

Pröhle Gergely elmondta, neki országos felügyelőként két tapasztalata is van: először a gyülekezetek közvetlenül, második alkalommal pedig a zsinat választotta meg. Nem tenné le voksát még egyik rendszer mellett sem, óvna a döntés meghozatalától, szerinte még dolgozni kellene a kérdésfelvetésen. Az egyház jelenlegi létszámához, területi megosztottságához, intézményi feltételei között illik-e a jelenlegi rendszer, vagy meg kell változtatni. Szó van

arról is, hogy egyházmegyék területén összevonásokat kellene végrehajtani a racionális működéshez.

A püspökválasztáshoz kapcsolódóan megjegyezte: bár tudja, hogy már megindultak a Gáncs Péter utódlását illető háttérpletykák, de ezt lehetne ezek nélkül is, normálisan végezni. Amerikai választási mintára kidughatná fejét a homokból az, akinek püspöki ambíciói vannak. Ha a rendszer normálisan működne, akkor nem az utolsó pillanatban születne meg a döntés.

Fábri György azon a véleményen volt, hogy végre érdemi módon kezdünk beszélgetni egy kérdéstről. A munkabizottság most kapott impulzusokat, amelyek mentén tovább dolgozhat. Ne szavazzunk az irányokról!

Gíró Szász János szerint ha a gyülekezetek szavaznának a kérdésekről, akkor elképzelhető, hogy súlyuknál fogva bizonyos régiók fognak csak dönteni, míg a zsinatban a különböző régiók egyenlő mértékben képviselik az egész országot. Ígéretet tett, hogy eddigi választási tapasztalatainak birtokában segíteni fog a későbbiek kidolgozásban.

Laborczi Géza sem szeretné a kérdés lezárását.

Ezután a felügyelő, illetve a lelkész korhatáráról esett szó. Lelkésznél jelenleg 65+2 év, felügyelőnél 70 év. Ezeket összhangba kellene hozni.

2.) *Általános tisztújítás: Akarja-e a zsinat, hogy a.) az általános választások egy év alatt történjenek meg?*

b.) egyházkormányzati szinteket időben szétválasztva válasszanak, első évben gyülekezet, és egyházmegye, a harmadik évben az egyházkerület és országos egyház testületi tagjai és tisztségviselői kerüljenek megválasztásra?

3.) *Akarja-e a zsinat, a püspöki és a lelkészi nyugdíjkorhatárt az alábbi időpontban megállapítani:*

a.) 65 év? b.) 67 év? c.) maradjon a jelenlegi szabályozás?

4.) *Választhatósági feltételek: Akarja-e a zsinat a.) egyházmegyei, egyházkerületi és országos egyházkormányzati szinten a 70 év eltörlését? b.) a magasabb egyházkormányzati szinten a felügyelői megválasztáshoz korábban ellátott egyházközségi presbiteri tisztség ellátását, az ott szerzett gyakorlat meglétét előírni?*

Mészáros Tamás szerint a lelkész munkavállaló, a felügyelő viszont önkéntes munkát végez, így más elbírálás alá kellene esnie a két tisztségnek.

Gregersen Labossa György szerint az idősök foglalkoztatását tovább kellene nyújtani. Ne legyen kőbe vésett ez a korhatár sem a lelkészek, sem a felügyelők esetében, ha a gyülekezet, maga az illető és a püspök is szeretné a további munkáját az illetőnek.

Ittész András szerint óvatosnak kell lenni a korhatár kérdésében, mert bizonyos esetekben maguk az egyének nem veszik észre azt, hogy mi az, amit még idős koruk ellenére tudnak vállalni.

Roncz Béla szerint a nyugat-európai tendencia az, hogy a nyugdíjkorhatár egyre jobban kitolódik. A szakmaiság sokkal fontosabb, mint a korhatár.

5.) Gyülekezeti lelkész választása: Akarja-e a zsinat a.) a díjlevélről és a gyülekezeti lelkészválasztás módjáról a presbitérium döntsön? b.) a gyülekezeti presbitérium a püspök véleményét figyelembe véve döntsön a jelöltről?

6.) Intézményi küldött: Akarja-e a zsinat, hogy az intézményi zsinati küldötteket a szakbizottságok válasszák?

7.) Jelölőbizottság feladatköre: Akarja-e a zsinat, hogy egyes tisztségekre és testületi tagságra a jelölőbizottság helyett meghatározott testületek és tisztségviselők állítsanak jelölt(ek)et?

Muntag András bajor példát hozott elő: ott minden második alkalommal a gyülekezet választ, úgy, hogy senkinek nincsen beleszólása a választásba. Második alkalommal pedig az Országos Presbitérium választja meg a gyülekezet lelkészét.

Gregersen Labossa György a püspökök erősebb jelenlétét szeretné a választások során, de úgy, hogy egy folyamatot kellene felépíteni, amelyet a püspök személye segít.

Hafenscher Károly is támogatná ezt a folyamatot, abban az összefüggésben, hogy végig kellene gondolni azt, hogyan tudja a lelkészeket végigkísérni pásztorként a püspöke a teológiára kerüléstől a gyülekezeti munkáig. Jobb humán erő-gazdálkodást kellene folytatnunk az egyházban.

Ittész András azt feltételezi, hogy ebben a vitában a püspököknek nem könnyű megszólalniuk, de szeretné, ha mégis véleményt formálnának. Figyelmeztetett, hogy a törvényben jele van annak, hogy a püspök gyakorolhatja egyházvezetői jogait. Ehhez képest az előterjesztés erőteljesebb jogokat szeretne.

Koczor György szerint jelen pillanatban sem tiltja meg semmi, hogy a püspök részt vegyen a választási folyamatban. Viszont azzal, hogy ha megerősítjük a püspök ezen jogát, akkor rosszabb helyzetbe hozzuk és meggyanúsítható a sakkozással.

Andorka Árpád elmondta, hogy egyházmegyéjében négy olyan gyülekezet is van, ahová lelkészt várnak. Előregedett a lelkészi pálya és örülnek, ha a nyugdíjas lelkészek maradnak a helyükön és tovább szolgálnak. Van olyan is, aki öt helyen szolgál egy vasárnap, és 65 évesen biztosan nyugdíjba megy, mert már alig bírja a munkát, de az ilyen helyekre nem tudnak később embert találni.

Szemerei János püspök a szlovák egyház lelkészválaszthatósági gyakorlatát hozta példának, amely szerint a püspököknek vétőjoga van. Akárhogyan is rendezkedünk be, a rendszerben benne van a rossz döntések lehetősége.

Fabiny Tamás püspök óva intett a pallosjog emlegetésétől. Fontosnak tartotta, hogy a püspökök rendszeres kapcsolatban kell lenniük már a teológusokkal és később a lelkészekkel. Nem csak a gyülekezetekkel, hanem a lelkészekkel is rendszeres konzultációt kell folytatni. A gyülekezetek hamis önállóságát jelenti az, ha a lelkészi illetményeket országos keretből szeretnék kiegészíteni.

Laborczi Géza szerint a gyülekezetek önállósága és a püspöki jogok összeegyeztetése fontos. Megköszönte a hozzászólásokat és a további munkához elegendő munícióként emlegette a megjegyzéseket.

A zsinat felkérte a munkacsoportot, hogy az elvi vitában elmondott szempontok figyelembevételével végezze tovább a munkáját.

14.00

Ebédszünet kezdődött.

15.10

A hatodik ülésen **Tölli Balázs**, a zsinat nem lelkeszi alelnöke vezetésével, az etikai bizottság lelkészek válását vizsgáló jelentésének elvi vitájára került sor.

Szarka István esperes, a bizottság elnöke terjesztette elő az anyagot. 2008 óta sajnos nem tárgyalták a témát. A zsinati tagok előre megkapták az anyagot, amely a bevezetésen túl biblikus és etikai alapvetéseket és különböző fórumoknak szóló ajánlásokat közöl.

Fabiny Tamás püspök elmondta, hogy jelenleg egy korrektúrával kiadott szöveg került a zsinati tagok elő, pont azért, hogy áthatók legyenek a korábbi dokumentum javításai.

Szarka István elmondta, hogy a lelkészek válása magánügy, de közügy is, mert hatással van a melléte élők életére. Szükség van elsősorban a prevencióra, és ki kell dolgozni egy protokollt, hogy világosan lehessen látni, mi a teendő egy válás bejelentése kapcsán. Ez egyelőre elvi javaslat, amely kiindulási pontja lehet egy későbbi vitának.

Koczor György beadvánnyal élt, de ez az anyag nem jutott el a zsinati listán a küldöttekhez. Mivel az anyag inkább a részletes vitára vonatkozik, ezért a betérjesztő azt kérte, hogy most ne tárgyalják a kérdést.

Solt-Szárász Csenge bírói munkája során sok válással találkozott. Örült annak, hogy a gyermekek érdeke ebben a beadott anyagban is előtérben áll. Megfontolandónak tartotta azt a szempontot is, hogy mi a jobb: ha valaki színleg fenntartja a házasságot, vagy ha felvállalja, hogy vége van.

Gíró Szász János szerint fel kellene mérni, hogy ha szankciókat akar az egyház alkalmazni, akkor minden esetben egy etikai bizottság vizsgálja meg, hogy kinek a hibájából lett vége a házasságnak. Fontos az, hogy a lelkészek ne legyenek büntetve, ha nem az ő hibájukból történik a válás.

Koczor György mégis ismertette kérdéseit, amelyek részletesen körüljárták a szabályozást.

Stermeczki András felhívta a figyelmet arra, hogy sok esetben a becsületesen dolgozó, példás házasságban élő lelkészek szenvednek kárt az elváltakkal szemben.

Gáncs Péter szerint sok esetben megmenthetők a házasságok, ha megfelelő segítséget kapnak. Lépésenkész szerepe van a zsinatnak arra, hogy legyen egy evangélikus családterápiás hely is, ne csak református vagy katolikus segítők tudjunk e téren igénybe venni.

Nemrégiben feleségével együtt fogadták az elsőéves teológusokat, amikor figyelmeztették őket, hogy bizony a lelkészi hivatásnak sok nehézsége van. Sajnos a lelkészi pálya vonzása és megtartó ereje csökkenőben van, idén 10 alatti a lelkészszakra jelentkezők száma. Próbáljuk segíteni az utánunk jövő lelkésznevezőket és készítsük fel őket, hogy tudják, mit vállalnak.

Fábrí György megemlítette, hogy egy olyan problémáról beszélgetünk, amely igazi, élő, mai társadalmi probléma. Olyan probléma, amelyet nem lehet csak bírói eszközökkel intézni. A kérdés döntő része nem szabályozási kérdés. Az üzenet kifelé igen komoly súlyú lesz: Mit gondol a MEE felfogásában és cselekvésében egy ilyen komoly problémáról? Ne csak egy szabályozás legyen a vége, hanem személyes ügy is. Hogyan tudjuk lelkésztestvéreinket segíteni?

Laborczi Géza az érintettség okán is beszélt. Bár elő lehet írni protokollokat, a dráma az dráma marad minden válásnál. Saját házassági válságában nem talált segítséget saját berkeken belül, s a realitás az, hogy nem bízná ismerős lelkészre a titkait. Fontos minden esetben a gyülekezeti szempontok behozatala: a lelkésznek saját presbitériumával kell megbeszélnie a problémáit. E nélkül nem lehet a továbblépést megúszni. A döntéseket azonban magának a lelkésznek kell meghoznia.

Szarka István elmondta, hogy ők alapvetően úgy álltak hozzá a kérdéshez, hogy a válásnál mindkét fél hibás.

Megpróbált válaszolni a Koczor György által felvetett, 13 pontból álló kérdéssorra.

Reuss András az etikai bizottság tagjaként szólott hozzá. A bűn, vétség, büntetés szavak egyetlen egyszer sem szerepelnek a szövegben, maga a felfüggesztés szerepel benne a lelkésszel kapcsolatban.

Mészáros Tamás a lelkigondozói háttér kialakítását hangsúlyozta.

Felkérték a zsinat törvényelőkészítő bizottságát a szükséges törvénymódosítások előkészítésére. A zsinat későbbi ülészakon foglalkozik majd a kérdés részletes vitájával.

16.11

Szünet.

16.25

A hetedik ülésen **Rostáné Piri Magda**, a zsinat lelkészi alelnöke irányításával, a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos lapjának kiadásával kapcsolatos törvények módosításának volt az általános és részletes vitája.

Ittész András, a törvényelőkészítő bizottság elnöke a beterjesztett anyagot nem ismertette, hiszen az mindenki számára elérhető volt. A MEE zsinata megszavazta azt, hogy kéri az elnök-püspököt, az országos felügyelőt és az országos irodaigazgatót, hogy a lap kiadásával kapcsolatban a beadott anyagnak megfelelően járjanak el.

16.28

A nyolcadik ülést továbbra is **Rostáné Piri Magda**, a zsinat lelkeszi alelnöke vezette. Sajnos szavazatképtelenség miatt az ügyrend módosítása, a teológiai bizottság feladatkörének szabályozása okán, a téma általános és részletes vitáját levették a napirendről, az előterjesztő **Solt-Szárz Csenge**, az ügyrendi bizottság elnökének kérésére.

16.30

A tizedik ülésen **Abaffy Zoltán**nak, a zsinat nem lelkeszi elnökének vezetésével, a 2005. évi IX. törvény módosítása – az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről címmel előkészítő elvi vita folyt, **László Virgil**, zsinati tag előterjesztésében.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata 2015. május 29-n a 12/2015 (V.29.) zsinati határozatával az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény módosításával kapcsolatosan előkészítő munkacsoportot hozott létre. A jogászokból, lelkeszekből, volt egyházi és világi intézményvezetőből álló tíz fős munkacsoport áttekintette a jelenleg hatályos jogi szabályozást és azokat a területeket, amelyeken az utóbbi időszak gyakorlati tapasztalatai alapján változtatási igények merültek fel.

A munkacsoport első körben igyekezett főbb alternatív szabályozási lehetőségeket körvonalazni, amelyek közül a zsinat elvi vita keretében kiválaszthatja és meghatározhatja a lefektetendő szabályozás főbb irányvonalait.

A szabályozás alapelvei a fokozatosság, az átláthatóság, a nyíltság, az ellenőrizhetőség lennének.

A fokozatosság fegyelmi ügyben a következő lenne: püspöki lelkipásztori beszélgetés, becsületszék, fegyelmi eljárás.

A munkacsoport egyhangúan amellest foglal állást, hogy az eljárás kezdeményezését, a panasztétel lehetőségét széles körben lehetne biztosítani, már csak amiatt is, mert a fegyelmi eljárás alá vonható személyi kör is széles és összetétele sem egységes. Az eljárást a fegyelmi tanács vagy az egyházkerület elnöksége rendelhetné el.

A megindított eljárás szintjeire vonatkozóan többféle javaslat született: legyen egy a zsinat által választott tíz fős országos fegyelmi tanács elnökkel, aki kijelöli az aktuálisan eljáró három fős tanácsot, hasonlóan a bírósághoz. Fele lelkesz, fele jogász.

Vagy a püspök/kerületi elnökség jelöljön ki, kérjen fel egy az adott ügyben leginkább hozzáértő ad hoc fegyelmi tanácsot egyházkerületi szinten, amely felhatalmazás alapján jár el. Ez a tanács leteszi a javaslatát az asztalra a fegyelmi jogkör gyakorlója, azaz a püspök elé. A püspök hozza meg a végső döntést, aláírja a határozatot.

A püspöki tanács az első verziót támogatta, a másodikat nem.

A püspök kegyelmi jogkörével kapcsolatban egy püspököt, vagy a püspöki tanácsot illetné ez a jog, vagy egy püspök dönthetne a tanáccsal konzultálva, vagy nem lenne ilyen jogkör.

A bíróság jogkörével kapcsolatban a munkacsoport támogatta, hogy a bíróságnak joga legyen a fegyelmi tanács határozatát megváltoztatni (reformációs jogkör).

Egy másik nézőpont szerint, anyagi vagy eljárási jogszabálysértés esetén, csakis hatályon kívül helyezni, megsemmisíteni legyen jogköre a bíróságnak (kasszációs jogkör).

16.46

A további egyhangúan elfogadott javaslatok a következők voltak:

A bíróságon a keresetet a fegyelmi jogkör gyakorlója ellen kell indítani.

Az ügyvédi összeférhetetlenséggel kapcsolatban az ügyvédekről szóló törvény szerint az ügyvéd két évig nem járhat el annál a bíróságnál, ügyészségnél vagy nyomozó hatóságnál, amelynél az ügyvédi kamarai tagsága előtt bíró, ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja volt. A püspöki tanács nyomatékosan fontosnak tartotta ennek az összeférhetetlenségi szabálynak a beemelését a szabályozásba.

Amennyiben a bíróság megváltoztathatja a fegyelmi tanács döntését, súlyosabb ítéletet a fegyelemi tanácsénál akkor sem hozhat.

Győri Gábor szerint a becsületszékelt kellene megerősíteni, hogy az eróziós folyamatokat megelőzhessük. Ennek a vezetője lehetne egy püspök, vagy egy esperes, esetleg épp az illetékes esperes vagy egy hiteles nyugdíjas lelkész.

Fábri György szerint nagyon lelkészközpontú a szöveg, pedig végig lehetne gondolni a szövegnek a nem lelkészekkel szembeni alkalmazását is.

Wilhelm Löhe szerint apostoli alapokon nyugvó püspöki irányítású, az evangélikus egyház – mondta **Gregersen Labossa György**. A pásztorbot jelképére hívta fel a hozzászóló a figyelmet, amely nem csak a bárányok irányítására van, hanem fegyelmezésére is. Hangsúlyozta a prevenció fontosságát.

Laborczi Géza szerint egy fegyelmi eljárásnak a lehető leggyorsabban kellene lezajlania, ezért ő pont a becsületszék beiktatását és a soklépcsős döntéshozatalt tartja igen rossznak.

Gíró Szász János szerint a fegyelmi döntések utáni kérdések tisztázását hangsúlyozta. A bíróságnak van annyi kapacitása, hogy foglalkozzon a felmerülő kérdésekkel.

A püspök tanítói, pásztori és egyházkormányzói funkciója összefonódik – hangsúlyozta **Fabiny Tamás** püspök, aki szerint nem akarják püspöktársaival elhárítani maguktól a felelősséget, de a rossz tapasztalatok határozzák meg őket a kérdésben. Ügyek sokasága indulhatna el sok gyülekezetben rágalmozások miatt is, így ezeket nem lehet minden esetben a püspökhöz delegálni, nem kellene a püspököket mindenféle ügyekkel „elkoptatni”.

Az előadó ezután igyekezett válaszolni a felmerült kérdésekre.

Solt-Szárász Csenge azt látja, hogy rendes bíróság elé nem visz az egyház ügyet, de szerinte nem jó, ha az egyház eltussolja a dolgokat.

Gíró Szász János a bíróság jogkörével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a reformációs jogkör és a kasszációs jogkör nem vagylagos, lehet az egyes ügyeknél a jogkör különböző alkalmazása.

Fábri György hangsúlyozta, hogy az anyag a Nagy Kátéból indul ki és egy jó teológiai levezetést tartalmaz. Ebben az ügyben javasolja, hogy a teológiai bizottság is mondjon majd véleményt a kérdésről.

László Virgil elmondta, hogy a teológiai bizottság a püspöki kérdésben mondott állásfoglalást, amelyet beépítettek a javaslatba. A hitvallási iratokat a törvény alapként kezeli a tanításbeli kérdésekben.

Öt szavazás volt:

Az országos fegyelmi tanács felállítását a többség támogatta.

A tanácsnak reformációs jogköre legyen a többség szerint.

Bedolgozásra kerülnek a törvénybe az ügyvédi összeférhetlenséggel kapcsolatos javaslatok.

Támogatták azt is, hogy a bíróság megváltoztathatja a fegyelmi tanács döntését, de súlyosabb ítéletet a fegyelemi tanácsnál akkor sem hozhat.

A zsinat által hozott elvi döntések nyomán a munkacsoport kidolgozza a jogszabály-módosítás szövegi javaslatát. És általános vitára a 2016. májusi ülésen, részletes vitára és zárószavazásra a 2016. novemberi ülésen kerülne sor.

17.51

Zárszót mondott **dr. Hafenscher Károly**, a zsinat lelkeszi elnöke. A következő zsinatra május 27-én kerül sor.